
ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І ОЛІМПІЙСЬКИЙ СПОРТ

УДК 796
К 88

Кувалдіна О. В.

кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент,
завідувач кафедри теоретичних основ олімпійського та професійного спорту,
Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв),
olga.kuvaldina@nuos.edu.ua

Суслова О.

студентка спеціальності Фізична культура і спорт,
Навчально-науковий гуманітарний інститут Національного університету
кораблебудування імені адмірала Макарова (Україна, Миколаїв),
olga.kuvaldina@nuos.edu.ua

ПРІОРИТЕТИ ІНТЕРЕСІВ МОЛОДІ МІСТА МИКОЛАЄВА ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ РЕГУЛЯРНОЇ ФІЗИЧНОЇ АКТИВНОСТІ У СИСТЕМІ «СПОРТУ ДЛЯ ВСІХ»

Здоров'я і благополуччя населення є одними з вагомих факторів соціального та економічного розвитку. Система центрів «Спорт для всіх» має на меті залучення людей всіх вікових груп до оздоровчої фізичної активності. Зокрема, формування здорового способу життя серед молодого населення є одним з важливих завдань. Метою дослідження є аналіз даних стосовно пріоритетів молодого населення м. Миколаєва щодо залучення до організації регулярної фізичної активності. За допомогою анкетного опитування визначено загальний рівень задоволення потреб молоді у руховій активності. Також, з'ясовано причини зниження фізичної активності та розглянуто рівень ефективності діяльності системи спорту в цілому. В результаті дослідження виявлено ряд проблем, які заважають правильній організації регулярної фізичної активності та можливі шляхи їх вирішення.

Ключові слова: спорт для всіх, фізична активність, оздоровча фізична культура, пріоритети населення.

Постановка проблеми. Аналіз останніх досліджень і публікацій. Здоров'я молодого населення залежить від способу життя, зокрема звичок. Корисні звички допомагають формуванню гармонійно розвиненої особистості, а шкідливі гальмують її становлення. Серед правильних та корисних звичок має бути формування здорового способу життя. Згідно статистичних даних, до молоді належить соціально-демографічна група віком від 15 до 34 років, яка складає 25 відсотків населення України [3]. Через схильність молоді до вищих оцінок власного здоров'я ніж у старшого населення, спосіб життя багатьох молодих людей не включає в себе регулярні оздоровчі заняття фізичною культурою та спортом [3].

З метою оптимізації та дослідження загально-го рівня задоволеності потреб молодого населення у руховій активності, необхідно проводити заходи щодо забезпечення збору та обробки показників використання рухової активності у повсякденному житті. На необхідність моніторингу даних за

допомогою анкетного опитування вказує автор О. Вареник, який використовував дані анкетного опитування у містах Артемівськ, Донецької області та Володимир-Волинський, Волинської області, з метою визначення ефективності організаційної взаємодії в системі «Спорту для всіх» на місцевому рівні [1]. В результаті цього дослідження були розглянуті такі аспекти як: персональний, соціально-економічний, організаційно-управлінський та інфраструктурний. Так, однією з проблем є недостатня ефективність організаційно-управлінського блоку. Цю проблему можна вирішити за допомогою мережі центрів фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх», які є в кожному регіоні України. У своїй статті М. Приймак дає оцінку сучасному стану підвищення кваліфікації фахівців «Спорту для всіх» в Україні, що може значно покращити рівень залучення населення, зокрема молодого, до оздоровчих занять фізичною культурою та спортом [2]. Саме тому, вважаємо, що визначенню пріоритетів інтересів молоді щодо організації регулярної

фізичної активності необхідно приділяти достатньо уваги, організовуючи збір та аналіз отриманої інформації у кожному місті України.

Мета дослідження – збір та аналіз інформації щодо визначення пріоритетів інтересів молоді міста Миколаєва в оздоровчій фізичній активності, визначення проблемних питань та пошук їх вирішення за допомогою системи спорту для всіх.

Методи та організація дослідження. У жовтні 2022 року Миколаївським обласним центром фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» у місті Миколаєві серед людей віком 15-34 роки було проведено опитування на тему «Визначення пріоритетів інтересів зацікавленості молоді в оздоровчій фізичній активності», в ході якого були застосовані такі методи дослідження як: теоретичний аналіз, порівняння, анкетування, системний метод.

Результати дослідження та їх обговорення. У своїй статті автор Олег Вареник проводить дослідження, основане на анкетному опитуванні, яке складалось з декількох блоків для населення міст Артемівськ та Володимир-Волинський [1]. Перший блок мав на меті з'ясувати рівень зацікавленості людей у руховій активності. Другий блок мав допомогти з'ясувати соціально-економічні складові системи спорту для всіх у сучасних ринкових умовах. Третій блок включав процеси залучення людей до рухової активності та їх особисті побажання. Четвертий блок містив питання, які можуть допомогти з'ясувати інфраструктурні можливості сучасної системи спорту для всіх на місцевому рівні. Використовуючи блоки цього дослідження, подібне опитування було підготовлено для молодого населення міста Миколаєва, та включало такі розділи:

- рівень зацікавленості молодого населення у оздоровчих заняттях спортом;
- соціально-економічні можливості розвитку спорту;
- функціонування системи спорту на місцевому рівні;
- відповідність спортивних об'єктів м. Миколаєва задоволенню потреб населення у організації рухової активності.

Відповідно до першого розділу було опитано близько 500 чоловік молодого населення та визначено наступні дані (рис. 1).

Рисунок 1. Рівень зацікавленості молодого населення у оздоровчих заняттях спортом

Результати опитування дали змогу виявити, що 62% опитаних молодих людей мають достатній та високий рівень зацікавленості в заняттях оздоровчою фізичною культурою, 22% показали середній рівень зацікавленості, та 16% виявили взагалі низький рівень зацікавленості. Для останнього рівня було проведено додаткове опитування, щоб з'ясувати фактори відсутності зацікавленості, в результаті якого були виявлені наступні причини: нестача часу, нестача грошей, відсутність знань щодо правильної організації занять з оздоровчої рухової активності.

З метою подолання причин відсутності зацікавленості в оздоровчих заняттях фізичною культурою та спортом можна запропонувати наступні вирішення: нестача часу компенсується пошуком простого паркового або вуличного спортивного знаряддя у безпосередній близькості до місця мешкання; заняття у платних фітнес клубах можна замінити такими ж на свіжому повітрі; необхідні знання щодо організації оздоровчої рухової активності населення можна отримати у інструкторів мережі центрів «Спорт для всіх».

Наступний розділ опитування допоміг визначити доступність молодому населенню товарів та послуг з метою покращення здоров'я та організації правильної рухової активності. В результаті цього опитування було визначено що, для 68% опитуваних заняття в закладах, які надають платні послуги, є недоступними. Для 73% опитуваних виявились доступними лише недорогі товари і послуги.

Третій розділ анкетування включав визначення даних щодо функціонування системи спорту на місцевому рівні. Нажаль, для більшості опитуваних (82%) виявилось що існує нестача в кваліфікованих спеціалістах, спроможних надавати необхідно консультаційну допомогу з питань організації оздоровчої фізичної активності. Вирішення цієї проблеми запропоновано у статті М. Приймак, яка наголошує, що середній вік працівників центрів «Спорт для всіх» складає 20-30 років, та пропонує організацію підвищення кваліфікації працівників відповідно до сучасних вимог [2].

Четвертий розділ опитування включав з'ясування відповідності спортивних об'єктів м. Миколаєва щодо задоволення потреб населення у організації рухової активності. Як у статті О. Вареника, отримані результати дозволили зробити висновок, що для більш інтенсивного використання об'єктів фізкультурно-спортивного призначення за місцем проживання та у місцях масового відпочинку населення, основну увагу необхідно зосередити на удосконаленні вже існуючих об'єктів, а не на будівництві нових [1].

Оцінювання спортивних об'єктів м. Миколаєва відповідно до чотирьох рівнів представлено в таблиці 1.

В результаті останнього розділу опитування виявилось, що більшість спортивних об'єктів не відповідають вимогам, необхідним для організації

Таблиця 1. – Оцінювання спортивних об'єктів

№	Назва об'єкту	Оцінювання
1	Фітнес-клуби	високий
2	Басейни	низький
3	Ігрові зали	середній
4	Спортивні майданчики	середній
5	Паркові зони	середній
6	Стадіони	достатній
7	Дворові майданчики	низький

рухової активності молодого населення, про що свідчить наявність більшості низьких і середніх оцінок.

Висновки. Виховання у людей молодого віку позитивного ставлення до власного здоров'я має бути у пріоритеті. Проблеми, які існують у організації регулярної фізичної активності, потребують комплексного вирішення, яке також потребує застосування нових технологій організаційної взаємодії. У ході роботи були досліджені чотири проблемні аспекти, від яких залежить бажання молодого населення долучатись до оздоровчої фізичної культури та спорту. В Україні не створено чіткої системи щодо організації процесу підвищення кваліфікації фахівців «Спорт для всіх», що не дає змогу вирішити проблему функціонування спорту на місцевому рівні. Спортивні об'єкти міста Миколаєва також не відповідають вимогам молодого населення, за винятком фітнес-клубів, які отримали від опитуваних високий рівень. Проблематика

також є в тому, що досить значний процент молоді не бачить серед власних пріоритетів заняття оздоровчою фізичною культурою та спортом.

Перспективи подальших досліджень полягають у покращенні вже існуючих об'єктів спортивної інфраструктури м. Миколаєва з використанням сучасних технологій, впровадженні популяризації здорового способу життя та оздоровчої фізичної активності засобами масової інформації, створення онлайн спільнот та ком'юніті з метою організації фізичної активності, розробка інноваційних механізмів у взаємодії між суб'єктами спорту, включаючи різні соціальні інститути.

Література

1. Вареник О. Умови підвищення ефективності організаційної взаємодії у системі спорту для всіх на місцевому рівні. *Теорія і методика фізичного виховання і спорту*. 2013. № 1. С. 40–43.
2. Приймак М. Оцінка сучасного стану підвищення кваліфікації фахівців Спорт для всіх в Україні. *Актуальні проблеми фізичної культури і спорту*. 2014. № 30 (2). С. 71–77.
3. Формування здорового способу життя молоді. Навчально-методичні рекомендації / авт. колект. Т. Андріученко, О. Вакуленко, В. Волков, Н. Дзюба, В. Коляда, Н. Комарова, І. Пеша, Н. Тілікіна (кер. авт. колект. Т. Андріученко). 2-ге вид. Київ: Бланк-Прес, 2019.

Kuvaldina O. V., Ph. D. of Science in Physical Education and Sports, Associate Professor, Head of the Department of Theoretical Foundations of Olympic and Professional Sports, Education and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv),
olga.kuvaldina@nuos.edu.ua

Suslova O., Student specialty Physical Culture and Sports, Educational and Research Institute of Humanities of Admiral Makarov National University of Shipbuilding (Ukraine, Mykolaiv),
olga.kuvaldina@nuos.edu.ua

PRIORITIES OF INTERESTS OF YOUTH OF THE CITY OF NIKOLAEV CONCERNING THE ORGANIZATION OF REGULAR PHYSICAL ACTIVITY IN SYSTEM “SPORTS FOR ALL”

The health and well-being of the population are important factors in social and economic development. The system of centers “Sports for All” aims to attract people of all ages to physical fitness. In particular, the formation of a healthy lifestyle among the young population is one of the important tasks. The purpose of the study is to analyze data on the priorities of the young population of Mykolaiv to involve in the organization of regular physical activity. The general level of meeting the needs of young people in physical activity was determined with the help of a questionnaire. Also, the reasons for the decrease in physical activity are clarified and the level of efficiency of the sports system as a whole is considered. The study identified a number of problems that hinder the proper organization of regular physical activity and possible solutions.

Key words: sport for all, physical activity, health-improving physical culture, priorities of the population.